

Beslutningsforslag nr. B 74. Fremsat den 11. marts 1980 af Hagen Hagensen (KF), Keld Andersen (KF), Gammelgaard (KF), Kjelgaard (KF), Poul Schlüter (KF) og Stetter (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om beskatning af fortjeneste og tab ved salg eller anden afståelse af aktier og anparter

Folketinget opfordrer regeringen til at udarbejde forslag til lov om beskatning af fortjeneste og tab ved salg eller anden afståelse af aktier og anparter efter følgende retningslinjer:

1. Fortjeneste og tab ved afhændelse som led i næring eller inden forløbet af 2 år fra erhvervelsen beskattes som almindelig indkomst og således, at den gennemsnitlige anskaffelsværdi lægges til grund efter samme regler som hidtil, dog at fortjeneste ved salg af tegningsrettigheder sættes til det beløb, tegningsretten indbringer.

2. Fortjeneste og tab, der opgøres som særlig indkomst, foretages efter en saldometode, efter hvilken samtlige anskaffelsessummer for aktier og anparter posteres som en samlet saldo, der årligt indeksreguleres efter en på grundlag af prístal fastsat faktor eller overensstemmende med reglerne om beskatning af fast ejendom som særlig indkomst.

Salgssummen fragår i saldo, og en negativ saldo kommer til beskatning, såfremt den ikke er udlignet ved nyinvestering i værdipapirer af nævnte arter. En positiv saldo, der foreligger, når alle værdipapirer af nævnte arter er solgt eller afstået, er fradragsberettiget ved opgørelse af særlig indkomst.

Såfremt den opgjorte indkomst er negativ, kan tab fradrages ved opgørelse af almindelig indkomst.

Der gives adgang til at fremføre tab i såvel særlig som almindelig indkomst i en 15-årig periode, respektive i skatteydere dødsbo.

3. Der indføres en overgangsordning for værdipapirer af de nævnte arter, der ved ordningens ikrafttræden ejes af en skatteyder, således at der gives kompensation for de senere års kraftige inflation, f. eks. ved en indeksering på grundlag af anskaffelsessum respektive kursværdi fem år før nyordningens ikrafttræden.

F.t. beslutn. om beskatning af fortjeneste og tab

Bemærkninger til forslaget

I den af vedkommende kommission i juli 1978 afgivne betænkning om beskatning af aktieavancer går kommissionen i enighed ind for, at den nuværende form for aktiebeskatning må ændres. Kommissionen foreslår, at der indføres en indeksordning (så inflationsoppustning af værdierne ikke beskattes), og at beskatningen i fremtiden hviler på den samlede beholdning hos skatteyderen, så opgørelsen hos denne og i administrationen bliver lettere overskuelig.

Der er flere gode grunde for, at myndighederne følger den af regeringen nedsatte kommissions betænkning. For det første er det ønskeligt, at en lempeligere og forenklet beskatning fører til udbredelse af aktieejet i større dele af befolkningen. For det andet er det netop nu nødvendigt at stimulere investeringer i erhvervslivet. For det tredje er det nødvendigt at forenkle beskatningen af aktieavancer. For det fjerde er det – som kommissionen også i enighed gør opmærksom på – åbenlyst, at Danmark har en urimelig beskatning på dette område i forhold til andre lande. For det femte er beskatningen af aktieavancer i Danmark blevet skærpet meget stærkt igennem en årrække.

Om dette siger kommissionen bl. a.:

»Da denne beskatningsform blev introduceret i 1962, var der tale om en moderat beskatning, dels som følge af, at skattesatsen for særlig indkomst kun androg 30 pct., og dels fordi man kun inddrog $\frac{3}{4}$ af fortjeneste og tab under beskatningen. Man mente hermed at have givet en rimelig kompensati-on for det forhold, at beskatning af en rent nominal gevinst på udprægede anlægsaktiver vil ind-bære en beskatning af pengeforringelsen. Gennem successive skærpelser er beskatningsprocenten blevet forhøjet og blevet bragt i anvendelse på den fulde fortjeneste. Det må endvidere tages i betragtning, at beskatning finder sted med samme sats uanset aktionærens besiddelsestid. Herved fremtræder den danske beskatningsordning som exceptionelt vidtgående, hvilket fremgår klart af en sammenligning med andre landes beslægtede skattesystemer. Det er et almindeligt anerkendt fænomen, at en meget høj beskatning gør en i øvrigt vanske-

lig og kompliceret beskatningsordning særlig kritisk. Dette fører f. eks. næsten uundgåeligt til overdreven skattetænkning og kan efter omstændighederne, hvor store summer er på spil, danne baggrund for beslutning om fraflytning eller virkebremsende på dispositioner, som i øvrigt er fornuftige og velbegrundede.

Det er ikke blot på baggrund af en international sammenligning, at beskatningen forekommer at være for høj og for unuanceret på dette høje niveau, men det er også i sig selv – og måske først og fremmest – en efter kommissionens mening velbegrundet opfattelse, når man tager hensyn til de skattemæssige konsekvenser af skatteyderens investeringsvalg. Skatteyderen kan vælge mellem investering i objekter, hvis værdistigning slet ikke omfattes af lov om særlig indkomst, eller kan f. eks. investere i fast ejendom, hvor der anerkendes betydelige tillæg til anskaffelsessummen, som kommer til fradrag ved opgørelse af fortjeneste. Når hertil føjes, at risikoen for tab netop ved aktier er mere dominerende end ved mange andre former for investeringer, vil det ikke kunne undgås, at netop aktieinvesteringen ofte vil fremtræde som den mindst tiltrækkende mulighed. Man måtte i hvert fald som forudsætning for en vis grad af neutralitet i beskatningen søge at udforme en ordning, der enten undlader beskatning af den del af den nominelle fortjeneste, som er en følge af pengeforringelsen, eller acceptere en lempelse af beskatningen under hensyn til besiddelsestiden.«

Kommissionens konklusion

På enkelte områder er der i kommissionen afgivet dissens. Disse områder er dog gennemgående ikke mere væsentlige, end at de kan drøftes under behandlingen af et af regeringen fremsat lovforslag, hvis dette følger de i beslutningsforslaget angivne retningslinjer, og i øvrigt vælger teknik, der svarer til den i betænkningen som helhed angivne indstilling.

På baggrund af sine overvejelser har kommissionen givet udtryk for følgende konklusion:

1. Fortjeneste eller tab ved salg af aktier og lignende værdipapirer bør som hidtil medtages ved opgørelsen af den almindelige indkomst, såfremt afhændelse er sket som led i næring, eller inden der er forløbet 2 år fra erhvervelsen.

Fortjeneste og tab forudsættes i disse tilfælde opgjort på grundlag af den gennemsnitlige anskaffelseskoefficient efter samme regler som hidtil, men kommissionen vil dog foreslå, at disse regler ændres, således at fortjeneste ved salg af tegningsrettigheder altid sættes til det beløb, tegningsretten indbringer. Kommissionen har endvidere gjort opmærksom på visse yderligere forenklingmuligheder i forbindelse med opgørelsen af anskaffelsessummer ved delsalg, jfr. fremstillingen i kapitel 9, afsnit II.

2. Ved opgørelse af fortjeneste eller tab som særlig indkomst bør der efter kommissionens enstemmige opfattelse tages hensyn til ændringer i kronens købekraft ved en indekseringsordning.

Kommissionen anser en sådan ordning for gennemførlig, uanset hvilken af de drøftede beskatningsmetoder der bringes i anvendelse – herunder også den gældende metode. Vurderingen af de problemer, der er forbundet med en indeksering, falder dog forskelligt ud, alt efter hvilken metode der vælges, hvilket har været en medvirkende årsag til, at der nedenfor foreslås overgang til ændrede metoder. Det er dog magtpåliggende for kommissionen at pege på behovet for indeksering uanset beskatningsmetoden.

3. Der er i kommissionen enighed om, at det indekserede tab d. v. s. det fulde tab udtrykt i nutidskroner bør kunne bringes til fradrag i gevinst opnået ved afhændelse af aktier m. v. Et flertal inden for kommissionen går endvidere ind for, at tabet i denne forstand skal kunne bringes til fradrag i anden særlig indkomst. Der er enighed om, at adgangen til at fremføre tab bør kunne benyttes i en betydelig årrække.

Et flertal går ind for, at tabsfradrag i den almindelige indkomst kun bør kunne udøves med det nominelle beløb uden indekstillaeg, og der er ligeledes flertal for at begrænse adgangen til tabsfradrag i almindelig indkomst således, at den kun kommer til at omfatte likvidationstab eller på grundlag af en dispensationsordning tab ved afhændelse af samtlige aktier i et selskab under li-

kvidationslignende omstændigheder. Et mindretal vil anbefale generel adgang til at fradrage det nominelle tab i almindelig indkomst.

4. Den i henhold til lov om særlig indkomst foreskrevne fremgangsmåde ved opgørelsen af fortjeneste eller tab bør erstattes af en »saldometode«, efter hvilken samtlige anskaffelsessummer for aktier og lignende værdipapirer skal posteres som en samlet saldo.

Saldobeløbet skal årligt indekseres ved ligningsmyndighedernes foranstaltning, idet aktieskemaet forudsættes ajourført maskinelt.

Salgssummer fragår i saldo, og en negativ saldo kommer til beskatning. Foreligger der en positiv saldo, efter at skatteyderen har afhændet samtlige aktier m. v., kan denne bringes til fradrag efter principperne for tabsfradrag.

5. Under forudsætning af en ordning med indeksering af anskaffelsessummerne foreslås de gældende regler om bundfradrag ved opgørelse af fortjeneste ophevet.

6. Fortjeneste eller tab på den til konvertible obligationer knyttede ret til under nærmere betingelser at konvertere obligationen til en aktie i vedkommende selskab bør beskattes efter samme regler som gælder for tegningsrettigheder.

7. Ved indførelse af en ordning med indeksering medtages aktier m. v., der var i skatteyderens besiddelse forud for ordningens ikrafttræden på grundlag af den senest opgjorte gennemsnitlige anskaffelsessum eller den oprindelige anskaffelsessum.

Efter kommissionens opfattelse bør der ved overgangen til en ordning med indeksering tages et vist hensyn til inflationsstigningen før nyordningens ikrafttræden. Kommissionen har ikke taget stilling til, i hvilket omfang en sådan hensyntagen bør gennemføres. Flertallet har peget på, at det vil kunne være en praktisk løsning at lade skatteydere, hvis aktier er anskaffet forud for et længere tidsrum f. eks. 5-7 år før nyordningens ikrafttræden, få adgang til at vælge den formueskattepligtige værdi på dette tidligere tidspunkt – 5-7 år før ordningens ikrafttræden – som grundlag. Der har også i kommissionen været peget på muligheden for at forhøje anskaffelsessummen for en skatteydere aktiebesiddelse ved nyordningens indførelse med et procenttillaeg og/eller et fast kronebeløb.